

MINISTARSTVO FINANSIJA
DIREKTORAT ZA EKONOMSKU POLITIKU I RAZVOJ

Mjesečni makroekonomski indikatori

Ministarstvo finansija

MINISTARSTVO FINANSIJA
DIREKTORAT ZA EKONOMSKU POLITIKU I RAZVOJ
MJESEČNI MAKROEKONOMSKI INDIKATORI – AVGUST 2017

Realni sektor

Građevinarstvo u II kvartalu 2017. godine bilježi visok rast vrijednosti izvršenih građevinskih radova (51,5%), i izvršenih efektivnih časova rada (20,8%). Prema podacima Monstat-a, u 2016. je ostvaren BDP u iznosu od 3.954,2 mil.€, uz realni rast od 2,9 %, dok preliminarni podaci za II kvartal 2017, pokazuju da je ostvaren BDP u iznosu od 924,7.mil.€, uz realni rast od 5,1%, u odnosu na isti kvartal prošle godine. Promet u turizmu bilježi značajan rast dolazaka i noćenja turista. U avgustu je Crnu Goru posjetilo 14,6% više gostiju i ostvareno 5,1% više noćenja nego u istom mjesecu 2016. godine. Industrijska proizvodnja u avgustu bilježi rast od 2,7%, najviše usljed rasta u sektoru vađenje rude i kamena (98,4%), dok prerađivačka industrija i proizvodnja električne energije bilježe pad od 1,8 i 8,9%, respektivno. Promet u trgovini na malo veći je 5,0% u tekućim i 2,2% u stalnim cijenama, u odnosu na avgust 2016.

Inflacija

Godišnja stopa inflacije (CPI) u avgustu je iznosila 2,8%, što je 0,4 p.p više u odnosu na prethodni mjesec. Najveći uticaj na rast inflacije imale su cijene iz kategorije “alkoholna pića i duvan” (0,58 p.p) usljed povećanja akciza na duvan i cijene iz kategorije “prevoz” (0,70 p.p) usljed rasta cijena goriva od 14,7%. Nakon blagog pada cijena nafte na svjetskom tržištu u drugom kvartalu, u avgustu je ponovo zabilježen rast (51,7\$ po barelu). Inflacija mjerena HICP-om u avgustu je iznosila 3,4%, pri čemu su najveći uticaj na ostvarenu stopu imale cijene usluga smještaja (1,04 p.p). Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u avgustu bile su bez promjena u odnosu na isti mjesec prošle godine. Cijene iz uvoza zabilježile su rast od 3,6%, dok su izvozne cijene bile veće 7,2%, kao rezultat rasta cijena osnovnih metala od 14,1%.

Zaposlenost i zarade

Kretanja na tržištu rada pokazuju da se u avgustu broj zaposlenih povećao za 2,1 % g-n-g, ali i nezaposlenih za 19,4 %. Stopa nezaposlenosti iznosila je 21,08 % i veća je za 3,4 p.p. g-n-g. Prosječna zarada (bruto) u pomenutom mjesecu iznosila je 763 eura i veća je za 1,1 % g-n-g, dok je prosječna zarada bez poreza i doprinosa (neto) iznosila 509 eura što je povećanje za 1,4 % g-n-g.

Javne finansije

Prihodi budžeta u avgustu 2017. godine naplaćeni su u iznosu od 149,4 mil.€ i niži su 21,8% g-n-g. (naplata digitalne dividende u avgustu 2016.) Za osam mjeseci tekuće godine imamo naplatu prihoda u iznosu od 977,4 mil.€ koja je viša u odnosu na plan za 0,8%, i viša 2,8% g-n-g. Izdaci budžeta u avgustu tekuće

godine iznosili su 148,2 mil.€, dok u periodu iznose 1.081,2 mil.€ i niži su 7,1% u odnosu na plan. Za osam mjeseci 2017. godine zabilježen je gotovinski budžetski deficit od 103,8 mil.€ ili 2,6% BDP-a.

Monetarni sektor

Poslovanje banaka u avgustu je obilježio rast svih značajnih monetarnih pokazatelja. Ukupni depoziti su povećani za 2,7% u odnosu na prethodni mjesec, odnosno 11,0% g-n-g. Od ukupno položenih depozita u bankama (3,1 mlrd.€), na sektor privrede se odnosilo 35,1%, a na sektor stanovništva 51,6%. Intenzivirana je kreditna aktivnost banaka, tako da su kreditni plasmani za osam mjeseci ove godine povećani za 11,0%, odnosno 7,7% g-n-g. Po osnovu kredita, banke su najviše potraživale od privrede i stanovništva (75,6%). Trend pada kamatnih stopa je nastavljen i prosječna ponderisana aktivna kamatna stopa je iznosila 7,00%. Nepovoljna likvidnost i dalje je problem realnog sektora. Broj pravnih lica u blokadi u avgustu povećan je za 3,9% u odnosu na avgust prethodne godine. Od ukupnog iznosa duga (625,5 mil.€), na privredne subjekte se odnosi 603,7 mil.€, što je za 0,87% više u odnosu na prethodni mjesec.

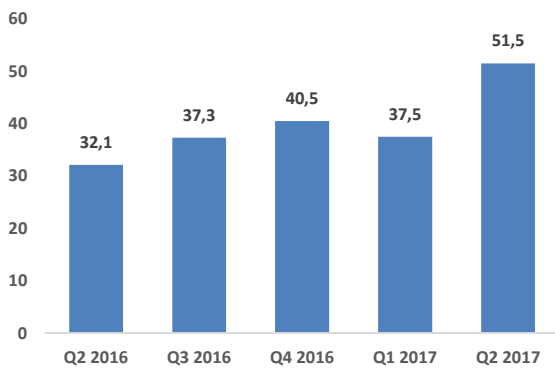
Spoljnotrgovinska razmjena

Spoljnotrgovinsku razmjenu za prvih osam mjeseci karakteriše rast izvoza sa naglašenim trendovima izvoza rude aluminijuma i jednokratnog izvoza plovećih dokova. Izvoz roba je iznosio 242,1 mil.€, i povećan je za 19,5%, dok je vrijednost uvoza 1.487,2 mil.€, što je više za 7,6% g-n-g. U avgustu se struktura izvoza značajno promijenila zbog izvoza plovećih dokova za tržište Litvanije (11,1 mil.€). Izvoz mineralnih ruda i aluminijuma povećan je 22,7 mil.€ i ostalih transportnih sredstava i opreme 14,9 mil.€. Uvoz raste i kod mineralnih goriva i maziva, proizvoda od metala i nemetalnih minerala (17,2 mil.€) i gvožđa i čelika (10,5 mil.€). Takođe, povećan je uvoz nafte i naftnih derivata za 28,8 mil.€, kao i električne energije 21,9 mil.€.

Strane direktne investicije

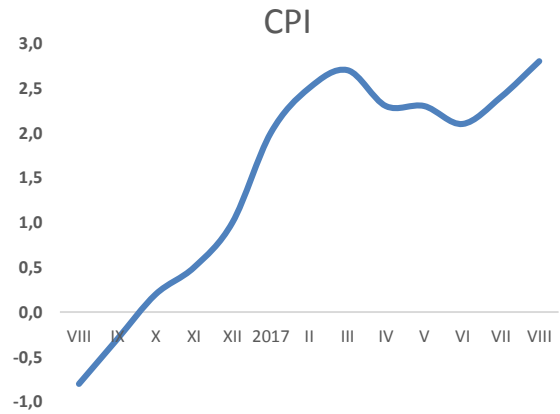
Prema preliminarnim podacima CBCG, neto priliv SDI za šest mjeseci 2017. iznosio je 220,0 mil.€, što pokazuje rast od 41,7% g-n-g. Ukupan priliv SDI iznosio je 273,8 mil.€. Od ukupno ostvarenog priliva u formi vlasničkih ulaganja realizovano je 59,5%, dok je interkompanijski dug učestvovao sa 39,7%. U strukturi vlasničkih ulaganja 33,2% se odnosilo na investicije u preduzeća i banke, dok je priliv po osnovu ulaganja u nekretnine iznosio 26,4%. Ukupan odliv stranih direktnih investicija u periodu januar – jun iznosio je 53,8 mil.€ ili 77,6% manje g-n-g.

Grafik 1 Vrijednost izvršenih građevinskih radova, stopa rasta, %

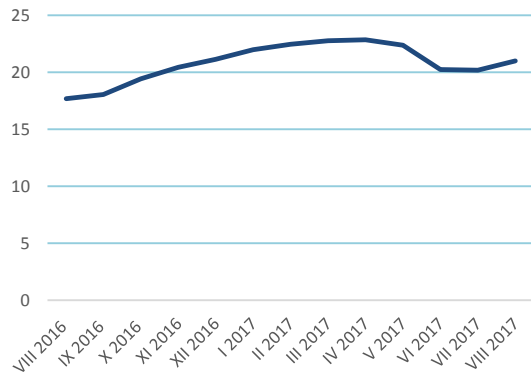
...Nastavlja se trend rasta vrijednosti izvršenih građevinskih radova...

Grafik 2 Inflacija, stope rasta, %

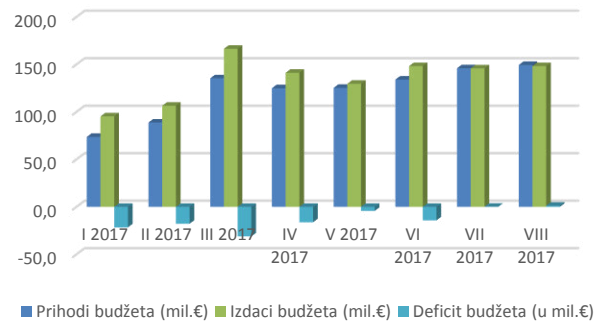
...Cijene duvana značajno su uticale na inflaciju u avgustu...

Grafik 3 Kretanja na tržištu rada

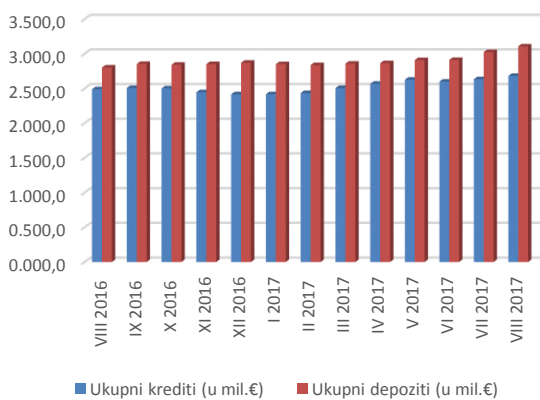
... Stopa nezaposlenosti u avgustu iznosila 21,08%...

Grafik 4 Kretanje prihoda i rashoda, u mil.€

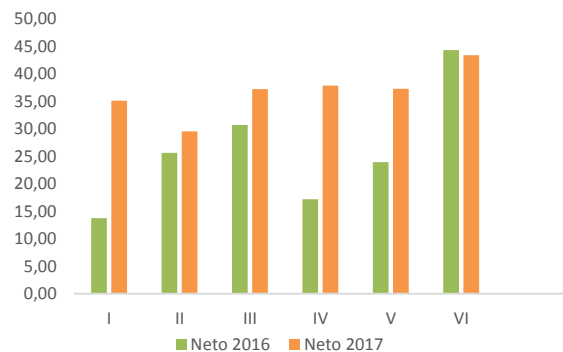
...U avgustu je ostvaren suficit u iznosu od 1.2mil.€...

Grafik 5 Ukupni krediti i depoziti, u hilj.€

... Nivo ukupnih depozita je veći od kreditnih plasmana...

Grafik 6 Neto SDI jan-jun 2017/2016, u mil.€

... Rast neto SDI u prvoj polovini 2017...

Tabela 1 Realni sektor (Izvor: Monstat)

Realni sektor	VIII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	M-n-M	VIII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Industrija																
Industrijska proizvodnja	8,1	4,4	-13,3	-8,9	9,1	-19,5	6,2	-17,4	-10,2	-1,2	-13,9	0,2	2,7	3,4	2,7	-6,7
Prerađivačka industrija	12,8	5,4	-26,4	-28,9	2,4	-21,6	-17,2	-33,1	20,6	33,3	2,4	-14,6	-1,8	18,8	-1,8	-4,7
Vađenje rude i kamena	-5,1	6,0	7,6	1,3	7,6	53,3	200,0	200,0	95,8	165,1	85,4	123,6	98,4	-2,2	98,4	
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	1,8	2,7	13,3	34,0	20,0	-26,3	13,6	-15,3	-55,1	-74,5	-76,9	5,1	-8,9	-18,2	-8,9	-28,5
Turizam																
Dolasci turista	155.986	112.856	56.462	23.882	23.119	18.085	20.374	27.294	61.202	92.403	129.918	166.642	178.788	7,3	14,6	17,3
Noćenja turista	882.081	527.419	169.329	61.275	48.383	45.603	55.119	70.225	152.342	294.437	594.186	862.419	927.442	7,5	5,1	10,5
Promet u maloprodaji																
Stalne cijene	2,9	2,4	1,9	1,5	4,6	4,2	3,4	3,1	3,4	3,8	3,3	2,7	2,2	12,1	2,2	3,1
Tekuće cijene	4,2	3,8	3,4	3,2	6,9	5,1	4,7	4,6	4,9	5,2	4,9	4,7	5,0	13,5	5,0	4,9

Tabela 2 Inflacija (Izvor: Monstat)

Inflacija - stope rasta	VIII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	M-n-M	VIII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Indeks potrošačkih cijena	-0.5	-0.1	0.2	0.4	0.9	2.0	2.5	2.7	2.3	2.3	2.1	2.4	2.8	0.5	2.8	2.4
Harmonizovani indeks potrošačkih cijena	0.0	0.2	0.4	0.6	0.9	2.1	2.5	2.8	2.4	2.6	2.4	3.2	3.4	0.3	3.4	n/p
Indeks proizvođačkih cijena	-0.2	-0.4	-0.3	-0.1	-0.3	1.9	0.8	0.7	0.6	0.8	0.2	0.1	0.0	-0.2	0.0	0.6

Tabela 3 Tržište rada (Izvor: Monstat, ZZZCG, Fond PIO)

Tržište rada	VIII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	M-n-M	VIII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Broj zaposlenih	184,308	180,409	178,629	178,278	177,473	177,058	178,112	179,783	181,687	185,886	188,167	191,770	188,161	-1.9	2.1	3.6
Broj nezaposlenih	41,088	42,483	45,273	47,757	49,487	51,148	52,241	52,905	52,856	51,258	46,781	46,876	49,058	4.7	19.4	22.1
Stopa nezaposlenosti (%) ¹	18	18	19	20	21	22	22	23	23	22	20	20	21	0.8	3.3	3.9
Prosječna bruto zarada (€)	755	753	754	756	764	767	767	762	769	766	764	757	763	0.8	1.1	2.3
Prosječna neto zarada (€)	502	501	502	503	509	511	511	508	512	511	510	505	509	0.8	1.4	2.6
Prosječna penzija (€)	285	285	285	284	284	286	286	286	286	285	285	281	281	-0.2	-1.5	2.2

¹ Promjene (M-n-M, IV 2017 – g-n-g i 2017/2016 g-n-g) prikazane u p.p.

Tabela 4 Monetarni sektor (Izvor: CBCG)

Monetarni sektor	VIII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	M-n-M	VIII 2017- g-n-g
Ukupni krediti (u mil.€)	2.489,7	2.506,6	2.501,5	2.445,3	2.416,0	2.417,0	2.433,2	2.506,0	2.568,1	2.626,8	2.599,2	2.633,3	2.681,9	1,8	7,7
Kreditni privredi (u mil.€)	938,5	916,6	922,4	937,0	937,2	939,9	943,7	973,7	1.001,1	991,3	986,8	961,7	937,6	-2,5	-0,1
Kreditni domaćinstvima (u mil.€)	991,9	998,9	1.006,8	1.013,0	1.018,0	1.022,4	1.030,9	1.046,3	1.057,0	1.069,1	1.082,1	1.083,7	1.089,5	0,5	9,8
Kreditni u kašnjenju (u mil.€)	368,1	316,3	333,3	274,4	271,0	304,7	266,6	292,3	289,7	302,8	273,6	266,1	n.p.	n.p.	n.p.
Nekvalitetni krediti (u mil.€)	283,1	254,9	262,1	259,0	248,8	251,2	249,3	248,2	243,6	243,6	228,1	215,5	n.p.	n.p.	n.p.
Ukupni depoziti (u mil.€)	2.802,4	2.854,1	2.842,0	2.852,2	2.871,5	2.851,5	2.837,2	2.857,4	2.865,4	2.909,2	2.912,3	3.025,5	3.107,3	2,7	10,9
Depoziti privrede (u mil.€)	944,1	978,8	976,5	983,1	967,7	944,3	925,6	926,0	940,0	962,9	962,4	1.032,0	1.089,2	5,5	15,4
Depoziti stanovnika (u mil.€)	1.475,8	1.486,1	1.488,9	1.505,2	1.534,1	1.533,7	1.549,0	1.561,6	1.553,6	1.558,1	1.581,0	1.594,4	1.604,7	0,7	8,7
Kamatna stopa na kredite	7,8	7,7	7,7	7,6	7,5	7,4	7,3	7,2	7,1	7,1	7,1	7,0	7,0	0,0	-0,8
Kamatna stopa na depozite ²	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,0	-0,3
Obavezna rezerva (u mil.€)	262,6	266,5	264,9	264,6	265,7	265,9	264,5	267,6	209,3	209,3	211,0	213,8	217,4	1,7	-17,2

Tabela 5 Eksterni sektor (Izvor: Monstat i CBCG)

Eksterni sektor	VIII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI	VII 2017	VIII 2017	M-n-M	VIII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Izvoz roba (u mil.€)	29.4	28.9	29.8	32.4	32.1	24.2	26.4	31.5	30.8	28.8	25.0	30.0	45.3	51.2	54.3	19.5
Uvoz roba (u mil.€)	198.5	172.1	169.3	165.3	173.2	101.4	154.3	200.8	184.7	210.3	214.6	216.6	204.5	-5.6	3.0	7.6
Deficit robne razmjene (u mil.€)	-168.7	-143.0	-139.4	-132.8	-141.0	-77.2	-127.9	-169.4	-153.9	-181.5	-189.5	-186.6	-159.2	-14.7	-5.7	5.8
Neto strane direktne investicije (u mil.€)	44.5	60.2	30.8	34.7	24.1	35.0	29.5	37.2	37.8	37.2	43.3	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.

Tabela 6 Fiskalni sektor

Fiskalni sektor	VIII 2016	IX 2016	X	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	VIII 2017/VIII plan	VIII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Prihodi budžeta (mil.€)	190.9	132.9	120.7	112.5	170.0	73.7	88.8	135.3	124.9	125.3	134.0	145.9	149.4	-1.2	-21.8	2.8
Izdaci budžeta (mil.€)	115.9	123.4	114.7	137.4	252.4	95.3	106.5	166.4	141.2	129.6	148.2	145.8	148.2	-4.3	27.9	9.4
Deficit budžeta (u mil.€)	75.1	9.5	6.0	-24.8	-82.4	-21.6	-17.7	-31.0	-16.3	-4.3	-14.2	0.1	1.2		-98.4	175.6
Deficit budžeta (% BDP-	2	0.2	0.2	-0.7	-2.2	-0.5	-0.4	-0.8	-0.1	-0.1	-0.5	0	0		-2.0	-0.2

Tabela 7 Međunarodno okruženje

Međunarodno okruženje	VIII 2016	IX 2016	X 2016	XI 2016	XII 2016	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	M-n-M	VIII 2017 - g-n-g	2017/2016 g-n-g
Brent crude oil (USD/barel)	45,79	50,02	48,72	51,72	57,05	55,55	56,45	53,62	51,88	50,24	48,95	52,70	52,84	0,3	15,4	23,3
Aluminijum (USD/T)	1.639,28	1.592,36	1.165,90	1.737,11	1.727,74	1.791,24	1.860,75	1.901,47	1.921,22	1.913,02	1.885,29	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Euribor (12 mjeseci)	-0,05	-0,06	-0,07	-0,08	-0,08	-0,10	-0,11	-0,11	-0,12	-0,13	-0,16	-0,15	-0,16	0,0	-0,1	-0,1
Inflacija u Eurozoni ⁴	0,20	0,40	0,50	0,60	1,10	1,80	2,00	1,50	1,90	1,40	1,30	1,30	1,50	0,2	1,3	1,6

² Promjene prikazane u p.p.

³ Promjene prikazane u p.p.

⁴ Promjene prikazane u p.p.